

شرایط و نحوه انجام نماز آیات روز شنبه

عضو ستاد ترویج احکام گفت: نماز آیات دو رکعت است و هر رکعت پنج رکوع دارد و آن را به دو شکل می‌توان به جا آورد؛ یکی به این شکل که انسان بعد از نیت، تکبیر بگوید و یک حمد و یک سوره تمام بخواند و به رکوع رود و سر از رکوع بردارد...

عضو ستاد ترویج احکام گفت: نماز آیات دو رکعت است و هر رکعت پنج رکوع دارد و آن را به دو شکل می‌توان به جا آورد؛ یکی به این شکل که انسان بعد از نیت، تکبیر بگوید و یک حمد و یک سوره تمام بخواند و به رکوع رود و سر از رکوع بردارد، دوباره یک حمد و یک سوره بخواند، باز به رکوع رود تا پنج مرتبه، و بعد از بلند شدن از رکوع پنجم دو سجده نماید و برخیزد و رکعت دوم را هم مثل رکعت اول بجا آورد و تشهد بخواند و سلام دهد.

حجت‌الاسلام حسین وحیدپور، عضو ستاد ترویج احکام در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری رسا با اشاره به پدیده ماه گرفتگی نوزدهم آذرماه که در آسمان ایران قابل مشاهده است گفت: یکی از نمازهای واجب که همیشگی نیست و گاهی بر افراد مکلف خواندن آن لازم می‌شود نماز آیات است که در چند وضعیت از جمله ماه گرفتگی واجب می‌شود.

وی افزود: ماه گرفتگی به دو صورت اتفاق می‌افتد، گاهی تمام و گاهی قسمتی از ماه می‌گیرد، نماز آیات در هر دو صورت واجب است؛ بنابر این ولو این که مقداری از ماه گرفته شود باز هم نماز آیات واجب است و ملاک آن هم ترس نیست، چه کسی بترسد یا نترسد، این نماز بر همه مکلفان واجب است.

حجت‌الاسلام وحیدپور در خصوص زمان اقامه نماز آیات گفت: از وقتی که ماه گرفتگی شروع می‌شود نماز آیات واجب می‌شود، در این صورت باید نماز آیات را خواند و نباید آن را به تاخیر انداخت تا ماه باز شود. اگر کسی نماز آیات را به تاخیر انداخت تا زمانی که ماه باز شود این خود چند صورت دارد، اگر هنوز ماه باز نشده است در این صورت نیت ««؛ ادا می‌کند، اگر ماه باز شد در اینجا نیت ««؛ مافی‌الذمه» می‌کند یعنی قصدش آن باشد که هر چه برگردنش است انجام دهد.

مسئول پیشین دفتر استفتائات مرحوم حضرت آیت الله شیخ جواد تبریزی به بیان چند مساله در خصوص ماه گرفتگی پرداخت و خاطر نشان کرد: ممکن است برخی در زمان ماه گرفتگی خواب باشند یا مشغول کاری باشند که متوجه ماه گرفتگی نشوند و پس از این که ماه باز شد متوجه این ماه گرفتگی شوند، این هم دو صورت دارد، یکی این که ممکن است مکلف وقتی متوجه شود که ماه به طور کلی باز شده است، یعنی فردای آن روز متوجه شود که ماه روز پیش گرفته، اگر بعد از باز شدن متوجه شد که ماه گرفتگی رخ داده است، این هم دو صورت دارد، یا این که ماه به صورت کامل گرفته یا قسمتی از ماه گرفته است؛ بنابراین در بخش دوم که قسمتی از ماه گرفته است، قضای نماز آیات بر این مکلف واجب نیست؛ اما اگر تمام ماه گرفته بود در این صورت باید قضای آن را بجا آورد.

شرایط اثبات ماه گرفتگی

حجت‌الاسلام وحیدپور به شرایط اثبات ماه گرفتگی اشاره کرد و گفت: مکلف چه خود شاهد ماه گرفتگی باشد یا از طریق دیگر برای او ثابت شود ماه گرفته است در این صورت نماز آیات بر او واجب می‌شود و نیازی به این که خودش ماه گرفتگی را ببیند نیست.

دستور نماز آیات

وی به نحوه اقامه نماز آیات اشاره کرد و افزود: نماز آیات دو رکعت است و هر رکعت پنج رکوع دارد و آن را به دو شکل می‌توان به جا آورد؛ یکی به این شکل که انسان بعد از نیت، تکبیر بگوید و یک حمد و یک سوره تمام بخواند و به رکوع رود و سر از رکوع بردارد، دوباره یک حمد و یک سوره بخواند، باز به رکوع رود تا پنج مرتبه، و بعد از بلند شدن از رکوع پنجم دو سجده نماید و برخیزد و رکعت دوم را هم مثل رکعت اول بجا آورد و تشهد بخواند و سلام دهد.

این استاد سطح عالی حوزه علمیه تصریح کرد: شکل دوم به جا آوردن نماز آیات به این صورت است که انسان بعد از نیت و تکبیر و خواندن حمد، آیه‌های یک سوره را پنج قسمت کند و یک آیه یا بیشتر از آن را بخواند و به رکوع رود و سر بردارد و بدون این که حمد بخواند قسمت دوم همان سوره را بخواند و به رکوع رود و همین طور تا پیش از رکوع پنجم سوره را تمام نماید، مثلاً به قصد سوره توحید، ««؛ بسم الله الرحمن الرحیم» بگوید و به رکوع رود، بعد بایستد و بگوید: ««؛ قل هو الله احد» دوباره به رکوع رود و بعد به رکوع بایستد و بگوید ««؛ الله الصمد» باز به رکوع رود و بایستد و بگوید ««؛ لم یلد و لم یولد» و برود به رکوع و سر

بردارد و بگوید: «و لم یکن له کفوا احد» و بعد از آن به رکوع پنجم رود و بعد از سر برداشتن، دو سجده کند و رکعت دوم را هم مثل رکعت اول بجا آورد و بعد از سجده دوم، تشهد بخواند و نماز را سلام دهد.

نماز آیات بر چه کسانی واجب است

وی در خصوص این که نماز آیات بر چه کسانی واجب است اظهار داشت: به طور کلی نماز آیات مثل نماز یومیه واجب است و هیچ فرقی با آن ندارد، مگر اینکه مانع برای انجام این فریضه وجود داشته باشد، مثل بانوانی که در زمان عذرشان هستند و به طور طبیعی برای این بانوان خواندن نماز آیات ممکن نیست؛ بنابراین اگر در این حال باقی باشند و تا موقعی که ماه باز شود عذرشان ادامه داشته باشد، نماز آیات برای آن‌ها واجب نیست و قضا هم ندارد. ممکن است زمانی که ماه گرفته و در حال باز شدن است این خانم از عذر خارج شد، بنابر این اگر غسل کرد، باید نماز آیات را قضا کند.

عضو ستاد ترویج احکام حوزه علمیه قم گفت: اگر کسانی از دنیا رفته‌اند و پسر بزرگ دارند، ممکن است که نماز آیات بر والدین آن‌ها واجب شده باشد و به جای نیاورده باشند، بنابر احتیاط چند نماز آیات به جا آورد تا اگر دینی بر میت است این دین برداشته شود.

لازم به ذکر است، گرفتگی جزئی ماه در خسوف 19 آذرماه از ساعت 16 و 16 دقیقه و گرفتگی کلی از ساعت 17 و 36 دقیقه بعد از ظهر در آسمان ایران آغاز می‌شود. گرفت کلی ماه در ساعت 18 و 27 دقیقه و گرفتگی جزئی در ساعت 19 و 48 دقیقه پایان می‌باید.

گفتنی است، این گرفتگی در آسیا، اروپا، شرق آفریقا، آمریکای شمالی، اقیانوسیه و جنوبگان قابل رؤیت است.